

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา

ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

FACTORS AFFECTING SUCCESS OF PRAE-WA SILK COMMUNITY

ENTERPRISE IN PHON, KHAM MUANG DISTRICT,

KALASIN PROVINCE

มนตรี ลือชา¹ รุสดีม วัฒนสุ²

Montree Luecha Roostum Vansu

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ ได้แก่ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ และ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ รวบรวมจากแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างคือ สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 271 คน จากวัตถุประสงค์ข้อแรก ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) โดยการมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) รองลงมา คือ การสนับสนุนของรัฐ การเงิน ผู้นำ การตลาด และการจัดการกลุ่ม ตามลำดับ จากวัตถุประสงค์ข้อที่สอง ผลการวิจัยพบว่า ระดับความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$) โดยการมีผลกำไรให้แก่สมาชิกมีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด ($\bar{X} = 4.71$) รองลงมา คือ การรวมกลุ่มเพื่อดำเนินกิจกรรมอย่างความมั่นคงในการดำเนินงาน การพัฒนาและปรับปรุงวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ ตามลำดับ และปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ด้านผู้นำ การตลาด การมีส่วนร่วม การสนับสนุนของรัฐ และการเงิน ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ส่วนปัจจัยการจัดการกลุ่มไม่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ และมีข้อเสนอแนะคือ สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จังหวัดกาฬสินธุ์ควรกำหนดแผนกลยุทธ์ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่ม การพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อให้มีความโดดเด่นเป็นที่ต้องการของตลาด และนำไปสู่การสร้างผลกำไรให้แก่สมาชิกเพิ่มขึ้น ส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาผู้นำ การตลาด การมีส่วนร่วม การสนับสนุนของรัฐ การเงิน และการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: ปัจจัยสนับสนุน, ความสำเร็จ, วิสาหกิจชุมชน

Abstract

This research has the following objectives: (1) to study the success of the PRAE-WA silk community enterprise in Phon in the Kham Muang district of the Kalasin province; and (2) to study the factors affecting success of PRAE-WA silk community enterprise in Phon in the Kham Muang district of the Kalasin province. It was quantitative research and collected from questionnaires with sample group of 271 members of PRAE-WA silk community enterprise in Phon in the Kham Muang district of the Kalasin province. The results showed that PRAE-WA silk community enterprise in Phon in the Kham Muang district of the Kalasin province in terms of overall success and at high level. The aspect with the highest

¹ นิสิตหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายและการจัดการสาธารณะ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ
Graduate student in Public Policy and Management, Faculty of Social Science, Srinakharinwirot University, Bangkok.

Corresponding author: E-mail: Montree.Bom@g.swu.ac.th

² อาจารย์ ดร. ประจักษ์วารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ

Lecturer, Department of Political Science, Faculty of Social Science, Srinakharinwirot University, Bangkok.

level of success had profits for members, followed by groupings to carry out activities with operational stability, development and improvement of community enterprises and community enterprises can be self-reliant, respectively. The factors that most affect success were marketing, followed by participation, state support, leadership and finance, respectively. The grouping factor did not affect the success of the PRAE-WA silk community enterprise in Phon in the Kham Muang district of the Kalasin province. This research has the suggestions: Office of small and medium enterprise, Kalasin province should formulate strategic plan to promote participation of group members, product development in order to stand out as market demands and lead more profits for members. Office of small and medium enterprise, Kalasin province encourage and support leadership development, marketing, participation, government, financial support and public relations to provide knowledge about operations in various aspects of community enterprise group continuously.

Keyword: Supporting factors, Success, Community enterprise

บทนำและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาเศรษฐกิจจากตัวเองสู่ครอบครัวเป็นวิสาหกิจชุมชนพื้นฐาน เมื่อเติบโตขึ้นจนกลายเป็นวิสาหกิจชุมชน ก้าวหน้าสู่กระบวนการแห่งการแลกเปลี่ยนที่มีความซับซ้อนกันมากขึ้น อย่างไรก็ตามในการดำเนินวิสาหกิจชุมชนในแต่ละพื้นที่มีบริบทที่แตกต่างกัน ทั้งสภาพสาธารณูปโภคพื้นฐานของชุมชน วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต ตลอดจนสภาพทางภูมิสังคม ความสำคัญของวิสาหกิจชุมชนเป็นส่วนสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี ให้กับเศรษฐกิจฐานราก (ชเนตตี พุ่มพฤษ และนฤมล อนุสนธิ์พัธ, 2563)

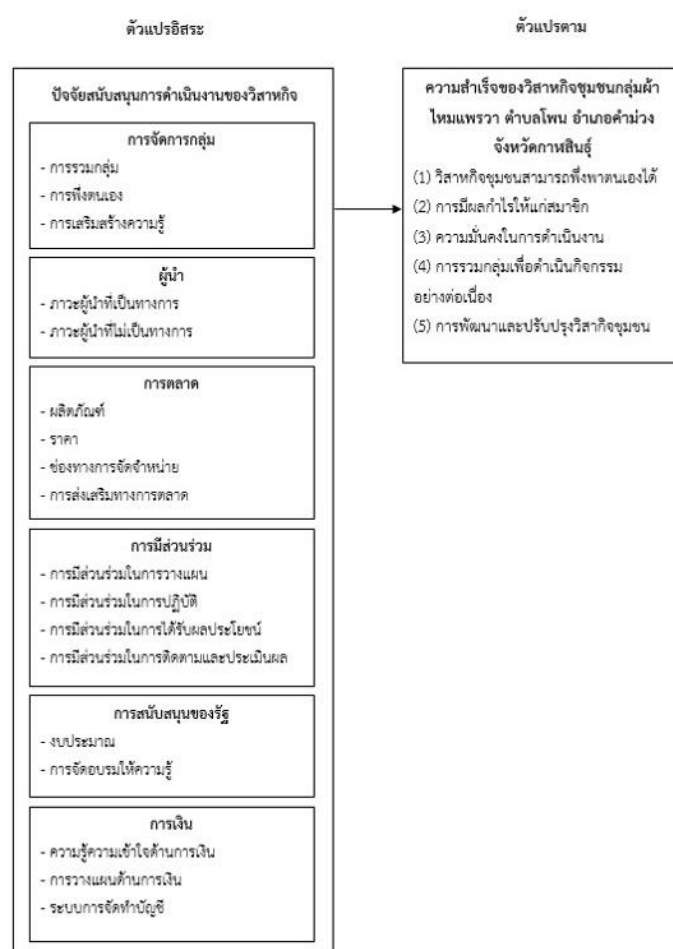
วิสาหกิจชุมชนบ้านโพน ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ มีทั้งหมด 8 กลุ่ม มีสมาชิกทอผ้าไหมแพรวา จำนวน 840 คน และผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่ผลิตจากวัตถุดิบที่มีอยู่ในท้องถิ่น โดยอาศัยภูมิปัญญาชาวบ้านเป็นหลักในการผลิตสมาชิกกลุ่มมีทักษะและความชำนาญในการทอผ้าและมีความคิดสร้างสรรค์ในการประดิษฐ์ลวดลายผ้าแบบใหม่ๆ ซึ่งทำให้ผ้าไหมแพรวาของกลุ่มมีคุณภาพและมาตรฐาน การดำเนินงานและการจัดการกลุ่มมีแนวทางการบริหารจัดการในรูปแบบสหกรณ์ มีการกำหนด กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ และวางแผนการดำเนินงานโดยมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบให้แก่คณะกรรมการแต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน เมื่อเกิดปัญหาที่เร่งด่วนกลุ่มฯ ก็สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว ตลอดจนมีการควบคุมและตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม นอกจากนี้ มีการรวมกลุ่มทั้งในและต่างจังหวัดเพื่อช่วยเหลือกันในการผลิต การจำหน่าย การประสานงาน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เช่น อำเภอคำม่วง อำเภอสามชัย อำเภอสมเด็จ อำเภอสหัสขันธ์ และเครือข่ายจังหวัดใกล้เคียง เช่น ขอนแก่นมหาสารคาม ร้อยเอ็ด บุรีรัมย์ สุรินทร์ และอุบลราชธานี และยังได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ในด้านงบประมาณเพื่อจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ หรือการแนะนำให้ความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับการดำเนินงาน การควบคุม ดูแล และตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ เพื่อให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน ในอดีตผ้าไหมแพรวาในชุมชนบ้านโพนเป็นผ้าที่ชาวผู้ไทผลิตเพื่อใช้สอยในชุมชน ยังไม่เป็นที่รู้จักแพร่หลายเหมือนปัจจุบัน จุดเริ่มต้นความมีชื่อเสียงคือ การได้รับการสนับสนุนและก่อตั้งเป็นกลุ่มอาชีพ ภายใต้โครงการศิลปาชีพพิเศษในสมเด็จพระบรมราชินีนาถฯ เมื่อ พ.ศ. 2521 ต่อมาการทอผ้าไหมแพรวาของชาวผู้ไทบ้านโพนเกิดการขยายตัวทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ใน พ.ศ. 2556 ได้รับตราสัญลักษณ์สินค้าคุณภาพของกรมส่งเสริมการเกษตรและได้รับคัดเลือกเป็นสินค้า OTOP ระดับ 5 ดาว จากการดำเนินงานเป็นกลุ่มอาชีพก็ได้จดทะเบียนเป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและมีการสร้างศูนย์วัฒนธรรมผู้ไทผ้าไหมแพรวาบ้านโพนเพื่อเป็นแหล่งจัดแสดงและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าไหมแพรวาของชุมชนในปี พ.ศ. 2552 ผ้าไหมแพรวาของชาวผู้ไทได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกวัฒนธรรมทางภูมิปัญญา (Intangible Cultural Heritage) เพื่อยกย่องภูมิปัญญาของชาวผู้ไทที่แฝงไว้ในงานหัตถกรรมแบบดั้งเดิม (นิตยา วรณกิตร์, 2558) ชุมชนบ้านโพนเป็นชุมชนที่มีชื่อเสียงในเรื่องแหล่งกำเนิดของ ผ้าไหมแพรวาที่มีความงดงามและความประณีตในการทอ มีลักษณะเด่นด้านลวดลายของผ้าที่มีกรรมวิธีการสร้างลวดลายด้วยการทอขัดและการทอด้วยการจกเส้นไหมหลากหลายสีเข้าด้วยกัน ทำให้เกิดสีสันและลวดลายรูปแบบต่าง ๆ อีกทั้งลวดลายที่ปรากฏบนผืนผ้าก็มีความเรียบเนียนเป็นเนื้อเดียวกับพื้นของผืนผ้า การทอผ้าแพรวาจึงเป็นภูมิปัญญาชั้นสูงจนได้รับการยกย่องว่าเป็น “ราชินีแห่งไหม” โดยเฉพาะผ้าไหมแพรวาของชุมชนบ้านโพนนับเป็นผ้าไหมลายมัดหมี่ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่มและโดดเด่นจนกลายเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งของจังหวัดกาฬสินธุ์ในปัจจุบัน (นิตยา วรณกิตร์, 2558)

จากการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ดังกล่าว สะท้อนให้เห็นการดำเนินงานที่มีความเข้มแข็ง ประกอบกับการศึกษาเกี่ยวกับวิสาหกิจชุมชนจะศึกษาในเรื่องการจัดการจัดการวิสาหกิจชุมชนเพื่อความเข้มแข็งและยั่งยืนแต่วิสาหกิจชุมชนหลายแห่งยังไม่ประสบความสำเร็จ ดังนั้น ผู้วิจัยสนใจศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาใช้ในการเป็นต้นแบบให้แก่กลุ่มวิสาหกิจชุมชน อื่น ๆ ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ตำบลโพน อำเภอ คำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย ประกอบด้วย แบบแผนการวิจัย ลักษณะตัวอย่างหรือประชากรที่ทำการศึกษา การดำเนินการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. **แบบแผนการวิจัย** : งานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม
2. **ลักษณะตัวอย่างหรือประชากรที่ทำการศึกษา** : ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนในวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ตำบลโพน อำเภอ คำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 840 คน และกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 271 คน โดยใช้การสุ่มตัวแบบเจาะจง (Purposive sampling)

คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่ใช้ในการศึกษาด้วยการคำนวณตามสูตรของทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยใช้ความคลาดเคลื่อน ร้อยละ 5

3. การดำเนินการวิจัย : เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ข้อที่หนึ่ง วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยประสานงานการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่ระบุ จากนั้นผู้วิจัยรวบรวมสังเคราะห์ข้อมูลนำเสนอเพื่อสรุปผลวัตถุประสงค์งานวิจัยข้อแรก และเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ข้อที่สอง วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามในการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยประสานงานการเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างตามที่ระบุ จากนั้นผู้วิจัยรวบรวมสังเคราะห์ข้อมูลนำเสนอเพื่อสรุปผลวัตถุประสงค์งานวิจัยข้อที่สอง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล : ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการสร้างเนื้อหาจากแบบสอบถามออนไลน์ ลงพื้นที่ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยตนเองกับกลุ่มตัวอย่างตามที่ระบุไว้ข้างต้น โดยติดต่อประสานงานขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลงานวิจัยกับผู้นำชุมชน สืบเนื่องจากเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยซึ่งใช้เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลหนึ่งประเภทตามวัตถุประสงค์งานวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีวิธีการ ดังนี้ เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ข้อที่หนึ่ง วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ และกลุ่มตัวอย่างมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา และเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ข้อที่สอง วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยกลุ่มตัวอย่างมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในการวิเคราะห์วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา

5. การวิเคราะห์ข้อมูล : การวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล และการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์งานวิจัยทั้งสองประการ การวิเคราะห์ข้อมูลจึงมีวิธีการ ได้แก่ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ 2) ข้อมูลปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา และระดับความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา เเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3) การทดสอบสมมติฐาน วิเคราะห์ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression) และ 4) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ข้างต้น จึงแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ข้อที่หนึ่ง กลุ่มตัวอย่างคือ สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ทั้งหมด 271 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีสถานภาพสมรสโสด มีอายุอยู่ระหว่าง 31-40 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีจำนวนปีที่ เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชน 1 – 5 ปี และส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 15,001 – 25,000 บาท

2. ระดับความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

ระดับความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยการมีผลกำไรให้แก่สมาชิก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การรวมกลุ่มเพื่อดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ความมั่นคงในการดำเนินงาน การพัฒนาและปรับปรุงวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ในภาพรวม

ระดับความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน กลุ่มผ้าไหมแพรวา ในภาพรวม	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1. วิสาหกิจชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้	4.02	.649	มาก
2. การมีผลกำไรให้แก่สมาชิก	4.71	.467	มากที่สุด
3. ความมั่นคงในการดำเนินงาน	4.35	.516	มาก

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ระดับความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน กลุ่มผ้าไหมแพรวา ในภาพรวม	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
4. การรวมกลุ่มเพื่อดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง	4.38	.580	มาก
5. การพัฒนาและปรับปรุงวิสาหกิจชุมชน	4.13	.584	มาก
รวมระดับความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ในภาพรวม	4.32	.387	มาก

จากตารางที่ 1 ระดับความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ในแต่ละด้านพบ ดังนี้

(1) **ด้านวิสาหกิจชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้** ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง โดยไม่มีภาวะและปัญหาเกี่ยวกับชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา มีการระดมทุนจากภายในและภายนอกกลุ่มเพื่อขยายการลงทุน และสมาชิกวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวามีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ตามลำดับ

(2) **ด้านการมีผลกำไรให้แก่สมาชิก** ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวาดมียกย่องให้ยืมเพื่อการส่งเสริมและการพัฒนาคุณภาพชีวิตแก่สมาชิก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวามีผลกำไรจากการประกอบการตามวัตถุประสงค์ และวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวามีการปันผลคืนกำไรแก่สมาชิกทุกปี ตามลำดับ

(3) **ด้านความมั่นคงในการดำเนินงาน** ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวามีการประสานงานอย่างต่อเนื่องเพื่อให้กลุ่มบรรลุเป้าหมาย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวามีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่มอย่างชัดเจน และวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวามีการกำหนดแผนการทำงานที่ชัดเจน ตามลำดับ

(4) **ด้านการรวมกลุ่มเพื่อดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง** ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวามีการสร้างเครือข่ายเกี่ยวกับระบบติดต่อสื่อสารในระดับท้องถิ่น และการพึ่งพาตนเองให้มากขึ้น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวามีกิจกรรมเครือข่ายร่วมกับกลุ่ม/องค์กรอื่น ๆ ในชุมชน และวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวามีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในระดับตำบล อำเภอ และจังหวัด ตามลำดับ

(5) **ด้านการพัฒนาและปรับปรุงวิสาหกิจชุมชน** ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวามีการพัฒนาต่อเนื่องและเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวามีผลการดำเนินงานของวิสาหกิจเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวามีจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ

3. ปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

ปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยการมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การสนับสนุนของรัฐ การเงิน ผู้นำ การตลาด และการจัดการกลุ่ม ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 2 ปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ในภาพรวม

ปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ในภาพรวม	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
1. การจัดการกลุ่ม	3.92	.432	มาก
2. ผู้นำ	4.31	.450	มาก
3. การตลาด	4.19	.493	มาก
4. การมีส่วนร่วม	4.52	.548	มากที่สุด
5. การสนับสนุนของรัฐ	4.36	.486	มาก
6. การเงิน	4.34	.498	มาก
รวมปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน	4.27	.359	มาก

จากตารางที่ 2 ปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ในแต่ละด้านพบ ดังนี้

(1) **ด้านการจัดการกลุ่ม** ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวามีการเสริมสร้างความรู้ต่าง ๆ ให้แก่สมาชิกอย่างต่อเนื่อง เช่น การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การสร้างความแตกต่างให้กับสินค้า การส่งเสริมการขาย เป็นต้น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวาสามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง และพึ่งตนเองได้ และวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวามีการรวมกลุ่มทั้งในระดับท้องถิ่นและจังหวัด ตามลำดับ

(2) **ด้านผู้นำ** ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยผู้นำวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวาสามารถเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติงานแก่สมาชิก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ผู้นำวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวาเข้าใจพื้นฐานและการดำเนินงาน และผู้นำวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวามีความซื่อสัตย์และโปร่งใส ตามลำดับ และภาวะผู้นำที่ไม่เป็นทางการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยผู้นำวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวาสามารถสร้างจิตสำนึกให้กับสมาชิก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ผู้นำวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวาสร้างขวัญกำลังใจให้กับสมาชิก และผู้นำวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวายอมรับความรู้ความสามารถของสมาชิก ตามลำดับ

(3) **ด้านการตลาด** ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวาได้ผลิตสินค้าที่มีคุณภาพดีมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา มีการกำหนดราคาสินค้าที่เหมาะสม วิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวามีช่องทางในการจัดจำหน่ายสินค้าอย่างทั่วถึงและเพียงพอกับผลผลิตและความต้องการสินค้า และวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวามีการส่งเสริมการตลาดผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อแข่งขันกับวิสาหกิจชุมชนอื่น ๆ ตามลำดับ

(4) **ด้านการมีส่วนร่วม** ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในการได้รับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการวางแผน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมในการตั้งกฎกติกาในการดำเนินงานของกลุ่ม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการประชุมวางแผนเสนอความเห็น และร่วมตัดสินใจ ตามลำดับ

(5) **ด้านการสนับสนุนของรัฐ** ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การจัดอบรมให้ความรู้ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านงบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยวิสาหกิจกลุ่มผ้าไหมแพรวาได้รับเงินสนับสนุนจากภาครัฐในการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ภาครัฐสนับสนุนด้านแหล่งเงินกู้แก่วิสาหกิจกลุ่มผ้าไหมแพรวาอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ และด้านการจัดอบรมให้ความรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยภาครัฐส่งเสริมและพัฒนาทักษะในการผลิตให้แก่วิสาหกิจกลุ่มผ้าไหมแพรวาอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ภาครัฐส่งเสริมการอบรมให้ความรู้ต่าง ๆ แก่วิสาหกิจกลุ่มผ้าไหมแพรวา ตามลำดับ

(6) **ด้านการเงิน** ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยวิสาหกิจกลุ่มผ้าไหมแพรวามีความรู้ความเข้าใจด้านการเงิน การจัดทำบัญชี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ วิสาหกิจกลุ่มผ้าไหมแพรวามีการวางแผนการใช้จ่ายเงิน และมีการเตรียมเงินทุนสำรองในการใช้จ่ายอย่างเพียงพอ และวิสาหกิจกลุ่ม ผ้าไหมแพรวามีระบบการจัดทำบัญชี มีการบันทึกรายจ่าย อย่างรอบคอบรัดกุมและถูกต้องให้เป็นปัจจุบัน ตามลำดับ

4. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์

การทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานด้านผู้นำ การตลาด การมีส่วนร่วม การสนับสนุนของรัฐ และการเงิน ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ส่วนปัจจัยการจัดกลุ่ม ไม่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ด้านการตลาด ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วม และด้านการสนับสนุนของรัฐ ตามลำดับ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis)

ตัวแปร (การเข้าศึกษา)	B	Std. Error	Beta	t	Sig.
การจัดกลุ่ม (X ₁)	-.010	.009	-.011	-1.144	.254
ผู้นำ (X ₂)	.106	.029	.123	3.702	.000*
การตลาด (X ₃)	.502	.010	.639	50.314	.000*

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตัวแปร (การเข้าศึกษา)	B	Std. Error	Beta	t	Sig.
การมีส่วนร่วม (X_4)	.255	.009	.273	28.868	.000*
การสนับสนุนของรัฐ (X_5)	.181	.023	.227	8.032	.000*
การเงิน (X_6)	-.040	.013	-.051	-3.155	.002*
ค่าคงที่	.025	.042	-	.592	.555

Multiple R = .991 R Square = .982 Adjusted R Square = .981 Std. Error = .5279

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยการมีผลกำไรให้แก่สมาชิก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การรวมกลุ่มเพื่อดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง ความมั่นคงในการดำเนินงาน การพัฒนาและปรับปรุงวิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ ตามลำดับ โดยผู้ตอบแบบสอบถามเห็นวาระดับความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการมีผลกำไรให้แก่สมาชิกอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับด้านวิสาหกิจชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ ด้านความมั่นคงในการดำเนินงาน ด้านการรวมกลุ่มเพื่อดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง และด้านการพัฒนาและปรับปรุงวิสาหกิจชุมชนอยู่ในระดับมาก

2. ปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยการมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การสนับสนุนของรัฐ การเงิน ผู้นำ การตลาด และการจัดการกลุ่ม ตามลำดับ โดยผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่าปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุด สำหรับด้านการจัดการกลุ่ม ผู้นำ การตลาด การสนับสนุนของรัฐ และการเงิน อยู่ในระดับมาก และปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานด้านผู้นำ การตลาด การมีส่วนร่วม การสนับสนุนของรัฐ และการเงิน ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ส่วนปัจจัยการจัดการกลุ่ม ไม่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชน ด้านการตลาด ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วม และด้านการสนับสนุนของรัฐ ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

แบ่งการอภิปรายผลการวิจัยเป็น 3 ส่วน ประกอบด้วย

1. จากวัตถุประสงค์ข้อ 1 พบว่า ระดับความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ตำบลโพน อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยการมีผลกำไรให้แก่สมาชิกมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเป็นเพราะการรวมกลุ่มของสมาชิกมีเป้าหมายหลักคือการสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว หากกลุ่มมีผลกำไรให้แก่สมาชิกที่ดีจะทำให้กลุ่มสามารถดำเนินการได้อย่างมั่นคงและสมาชิกกลุ่มจะได้รับผลตอบแทนที่ดีอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของ McClelland (1953) กล่าวว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจของกิจการขนาดเล็กคือ ปัจจัยที่สำคัญยิ่งที่ต้องทำให้มีหรือให้เกิดขึ้น เพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ หรือก็คือเป็นการให้หลักการ แนวทางหรือวิธีการที่องค์กรจะสามารถบรรลุวิสัยทัศน์ได้ แต่ละองค์กรจะมีปัจจัยแห่งความสำเร็จเป็นหลักหมายที่เป็นรูปธรรมในการเชื่อมโยงการปฏิบัติงานทุกระดับให้มุ่งไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้เจ้าหน้าที่และผู้บริหารขององค์กรรู้ว่าต้องทำอะไรบ้างเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ขององค์กรตอบสนองวิสัยทัศน์ หากปราศจากปัจจัยแห่งความสำเร็จแล้ว วิสัยทัศน์ขององค์กรจะไม่ได้รับการตอบสนองอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ปัจจัยแห่งความสำเร็จเป็นเสมือนเครื่องมือหรือวิธีการฝึกการแยกแยะและวิเคราะห์ปัจจัยสำคัญที่จะเร่งดำเนินการให้ดีที่สุด เพื่อการบรรลุเป้าหมายการประกอบการที่เหนือกว่าในกลุ่มอุตสาหกรรมนั้น ๆ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นงลักษณ์ ทองศรี (2559) เรื่อง รูปแบบการจัดการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าไหมจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ความต้องการในการพัฒนาการจัดการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าไหมจังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการจัดการการผลิตอยู่

ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการจัดการการตลาด ด้านการจัดการการเงินและการบัญชี ด้านการจัดการระบบสารสนเทศ อยู่ในระดับปานกลางและด้านการบริหารองค์การ ด้านการจัดการวิจัยและพัฒนา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พีระศักดิ์ วรฉัตร (2561) เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งในการบริหารวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสุรินทร์ พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสุรินทร์ทั้ง 12 ด้านมีค่าเฉลี่ยโดยรวมสูง ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยในระดับสูง โดยปัจจัยด้านแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงสูงที่สุด ส่วนปัจจัยด้านนโยบายของรัฐมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และตัวแปรทุกตัวส่งผลต่อความเข้มแข็งในระดับสูง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลักษณะ อินทร์บึง, อารดา ชัยเสนา และรัชดา ภัคตียิ่ง (2563) เรื่อง ปัจจัยแห่งความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน จังหวัดขอนแก่น พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน จังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย ด้านการจัดการกลุ่มที่ดี ด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิก ด้านการพัฒนาการผลิต ด้านระบบการเงินและการบัญชี ด้านการวางแผนงาน ด้านความเป็นผู้ประกอบการ และด้านความเป็นผู้นำ

2. จากวัตถุประสงค์ข้อ 2 พบว่า ปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยการมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด อาจเป็นเพราะการมีส่วนร่วมเป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกกลุ่มและทุกภาคส่วนร่วมมือกันการตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรม การติดตามตรวจสอบ และการประเมินผลร่วมกันเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เสมอภาค และนำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานเพื่อพัฒนาหรือใช้ความคิดสร้างสรรค์ และความเชี่ยวชาญของแต่ละคนในการแก้ปัญหาของชุมชนและพัฒนา งานในกลุ่มให้มีความโปร่งใสและให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของ Cohen & Uphoff (1981) กล่าวว่า สมาชิกของชุมชนต้องเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องใน 4 มิติ ได้แก่ การมีส่วนร่วมการตัดสินใจว่าควรทำอะไรและทำอย่างไร การมีส่วนร่วมเสียสละในการพัฒนา รวมทั้งลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน และการมีส่วนร่วมในการประเมินผลโครงการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรฤทัย หาญโชติพันธ์ (2559) เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการน้ำตาลมะพร้าวในภาคตะวันตก พบว่า ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม และปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้นำชุมชน สามารถอธิบายหรือเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานน้ำตาลมะพร้าวได้ดีที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นงลักษณ์ ทองศรี (2559) เรื่อง รูปแบบการจัดการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าไหมจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ความต้องการในการพัฒนาการจัดการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าไหมจังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการจัดการการผลิตอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านการจัดการการตลาด ด้านการจัดการการเงินและการบัญชี ด้านการจัดการระบบสารสนเทศ อยู่ในระดับปานกลางและด้านการบริหารองค์การ ด้านการจัดการวิจัยและพัฒนา อยู่ในระดับน้อย

ปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานด้านผู้นำ การตลาด การมีส่วนร่วม การสนับสนุนของรัฐ และการเงิน ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ตำบลโพน อำเภอดำรงวิทยารุจิราชนครินทร์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยปัจจัยด้านการตลาดส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนมากที่สุด อาจเป็นเพราะผู้นำ การตลาด การมีส่วนร่วม การสนับสนุนของรัฐ และการเงินเป็นปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน สอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีของ Stogdill (1974) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นผู้นำที่มีอำนาจในกระบวนการใช้อิทธิพลต่อกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่ม เพื่อการตั้งเป้าหมาย และการบรรลุเป้าหมายขององค์กร โดยอำนาจนั้นจะต้องได้มาอย่างถูกต้องหรือได้รับการยอมรับก็ได้เช่นกัน แนวคิดทฤษฎีของ Yukl (1989) กล่าวว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการใช้อิทธิพลโน้มน้าวที่มีผลต่อการตัดสินใจของกลุ่ม หรือวัตถุประสงค์ขององค์กร หรือกระบวนการใช้อิทธิพล กระบวนการกระตุ้นพฤติกรรมการทำงานเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ กระบวนการโน้มน้าวหรือใช้อิทธิพลต่อกลุ่ม กระบวนการรักษาสภาพกลุ่ม และวัฒนธรรมของกลุ่ม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรฤทัย หาญโชติพันธ์ (2559) เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของผู้ประกอบการน้ำตาลมะพร้าวในภาคตะวันตก พบว่า ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจในหลักการหรือแนวทางการดำเนินงาน ปัจจัยด้านลักษณะผู้นำ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน และปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้นำชุมชน สามารถอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรตามหรือความสำเร็จของผู้ประกอบการ ได้ร้อยละ 53.6 พบว่า ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม และปัจจัยด้านการสนับสนุนจากผู้นำชุมชน สามารถอธิบายหรือเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานน้ำตาลมะพร้าวได้ดีที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทักษิญา สง่าโยธิน (2560) เรื่อง ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ค้นพบเรียงตามระดับปัจจัยแห่งความสำเร็จที่พบมากไปหาน้อย คือ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ความสามัคคีในกลุ่ม การมีส่วนร่วม และความผูกพันระบบการบริหารจัดการที่ดี เงินทุน การสนับสนุนจากภาครัฐ ทักษะ ความสามารถในการผลิต รวมถึงนวัตกรรมการผลิตและการพัฒนา การสนับสนุนจากภายนอกที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน (การสร้างเครือข่าย) ผู้นำที่มีความรู้ความสามารถ การมีตลาดรองรับ

ที่แน่นอน การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย และความโปร่งใส ระบบการสื่อสาร ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพ สวยงาม ตรงความต้องการของผู้บริโภค ความพร้อมของอุปกรณ์และเครื่องมือ การใช้ทรัพยากร และภูมิปัญญาท้องถิ่น และการปฏิบัติทางกฎและข้อบังคับทางสิ่งแวดล้อม และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของ นุชศรา คำมัน, ธาณิชร์ คงศิลา และพัฒนาสุข ประเสริฐ (2564) เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนในอำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี พบว่า จำนวนทุนระยะเวลาในการดำเนินงาน และปัจจัยการดำเนินงานมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .00 การใช้แรงงานในการดำเนินงานมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 ระดับการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนที่ ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

(1) เจริญนโยบาย

1. สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จังหวัดกาฬสินธุ์ ควรกำหนดแผนกลยุทธ์ในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่ม กระตุ้นให้เกิดการเข้าร่วมเสนอปัญหาและความต้องการ โดยเจ้าหน้าที่ควรให้ความร่วมมือในการให้คำปรึกษาในโครงการต่าง ๆ เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ด้านการมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

2. สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จังหวัดกาฬสินธุ์ ควรกำหนดแผนกลยุทธ์การพัฒนาผลิตภัณฑ์ของกลุ่มเพื่อเพิ่มความโดดเด่นเป็นที่ต้องการของตลาด และนำไปสู่การสร้างผลกำไรให้แก่สมาชิกเพิ่มขึ้น รวมทั้งควรกำหนดแผนพัฒนาการตลาดเพื่อเพิ่มผลกำไรในการจำหน่ายผ้าไหม เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า ระดับความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ตำบลโพธิ์ อำเภอดงคำมวง จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านการมีผลกำไรให้แก่สมาชิกมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

(2) เจริญปฏิบัติ

1. สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จังหวัดกาฬสินธุ์ ควรส่งเสริม สนับสนุน การพัฒนาผู้นำ การตลาด การมีส่วนร่วม การสนับสนุนของรัฐ และการเงิน ของกลุ่มผ้าไหมแพรวา เพื่อให้สามารถแข่งขันในตลาดภายในประเทศและภายนอกประเทศได้ และยังทำให้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนเกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน รวมถึงหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรมีนโยบายในการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนทั้งด้านงบประมาณ บุคลากร และการประชาสัมพันธ์กลุ่มผ้าไหมแพรวา เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานด้านผู้นำ การตลาด การมีส่วนร่วม การสนับสนุนของรัฐ และการเงิน ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ตำบลโพธิ์ อำเภอดงคำมวง จังหวัดกาฬสินธุ์

2. สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จังหวัดกาฬสินธุ์ ควรมีการประชาสัมพันธ์และให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ด้านการมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนการดำเนินงานของวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ตำบลโพธิ์ อำเภอดงคำมวง จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกและการจัดประชุมกลุ่ม (Focus Group)

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกับกลุ่มวิสาหกิจที่มีลักษณะการดำเนินงานเดียวกันในหลาย ๆ พื้นที่ เพื่อจะได้ทราบปัญหาและอุปสรรค เพื่อนำไปสู่การดำเนินการแก้ไข

3. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมแพรวา ตำบลโพธิ์ อำเภอดงคำมวง จังหวัดกาฬสินธุ์ ในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ

บรรณานุกรม

- ชเนตตี พุ่มพุกษ์ และนฤมล อนุสนธิ์พัทธ์. (2563). ศักยภาพและความเข้มแข็งของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์*. 22(1), 133-144.
- ทักษญา สง่าโยธิน. (2560). ปัจจัยแห่งความสำเร็จของการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน. *วารสารวิทยาลัยพาณิชศาสตร์บูรพาปริทัศน์*, 12(2), 11-24.
- นงลักษณ์ ทองศรี. (2559). *รูปแบบการจัดการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผลิตภัณฑ์ผ้าไหม จังหวัดบุรีรัมย์*. ใน รายงานการวิจัย. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- นิตยา วรณกิตร์. (2558). ผ้าทอผู้ไทบ้านโพน : พลวัตของระบบภูมิปัญญากับการพัฒนาธุรกิจชุมชน. *วิทยานิพนธ์ ร.ม. (บริหารรัฐกิจและกิจการสาธารณะ)*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นุชสรา คำมัน, ธาณินทร์ คงศิลา และพัฒนาสุข ประเสริฐ. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชนในอำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี. *วารสารการวิจัยกาสะลองคำ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*, 9(2), 131-146.
- พีระศักดิ์ วรฉัตร. (2561). การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งในการบริหารวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสุรินทร์. *วารสารการเมืองการบริหาร และกฎหมาย*, 10(2), 285-310.
- ลักขณา อินทร์ปิ้ง, อารดา ชัยเสนา และรัชดา ภัคศิณี (2563). ปัจจัยแห่งความสำเร็จของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน จังหวัดขอนแก่น. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 5(2), 1-12.
- วรวรุตย์ หาญโชติพันธุ์ (2559). *การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ผลิตภัณฑ์ขนมทองพับ กลุ่มสตรีแม่บ้านเขี้ยวขี้ จังหวัดนนทบุรี*. ใน รายงานการวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- Cohen, J.M. & Uphoff, N.T. (1980). *Participation's Place in Rural Development: Seeking Clarify Through Specificity*. n.p.
- McClelland, D. C., Atkinson, J. W., Clark, R. A. and Lowell, E. L., (1953). *The achievement Motive*. New York: Appleton-Century-Crofts
- Stogdill, R.M. (1974). *Handbook of Leadership: A survey of theory and research*. New York: Free Press.
- Taro Yamane. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3 rd ed. New York. Harper and Row Publications.
- Yukl, G. A. (1989). *Leadership in organization* (2nd ed.). Englewood Cliff, NJ: Prentice-Hall.